

fetler yapıyor. Bu hususta görmediğimiz tecrübe, görmediğimiz misal kalmamıştır. Mahkemeye giderler, daha dava yapılmadan efkârı umumiyede hâkimler üzerinde tesir yapmak için azamî şantaj yaparlar.

Matbuatın şu şirkete, bu şirkete müracaat ederek şantaj yaptıklarını dahi işitmişimdir. (*Çok, çok sesleri*). Matbuat her hangi bir mahkemeye verildiği zaman oradan kurtulmak için mutlaka kolayını bulurlar. Temditler, tevhitler, mazeretler ve zaruretler... Nihayet tecavüzler cezasız ve tecavüze uğriyanlar mahcup.... Seneler ve seneler intibahı mucip olacak hiç bir ibret misali yoktur. Görüyorsunuz ki mesele Hükûmet için şahsî bir mevzu değildir.

Eksik olan şey şudur: Adalet yerine gelmiyor. Bu evvel emirde münhasıran hukuşinasların vazifesidir. Eksik olan ve hata olan şeyimiz nedir. Hâkim buna karışmaz. Hâkim, kendisine verdiği usul ve kanunu tatbik eder. Hukuşinaslar bu kadar tecrübeye göre eksiğin nerede olduğunu bilmezler mi? Kezalik gazeteciler rejimi müdafaa eden bu memlekette Cümhuriyet terbiyesi vermek için mesuliyet almış olan gazeteciler fena istikamette bulunan arkadaşlarının, ne oyunlar yaptıklarını hepimizden iyi bilirler. Sonra vatandaşlar, müteessir, muhtarip olan vatandaşlar neden ıztırap çektiklerini herkesten iyi bilirler. O kadar çok tecrübe yapılmıştır ki bu tecrübeler bir araya gelince bu memlekette matbuat hürriyetini rençide etmiyen onun faziletlerinden istifade eden her türlü sui istimalini bertaraf edecek olan bir kanun meydana çıkarmak mümkündür. Biz böyle bir kanun lâyihası hazırladık, fakat iddia edemeyiz ki bu lâyiha ile bütün ihtimalâtı derpiş ederek milletin hayatını teşevvüşten kurtaracak

bütün tedbirleri temin edebildik. Bu hususta Büyük Millet Meclisinin müzaheretini isteriz. Burada çok tecrübeli olan her biri bir işte ihtisas kazanmış bir çok arkadaşlarımız vardır.

Çalışılan encümenlerde faal bulunurlarsa memlekette matbuat hayatının vatanın menafii ile, vatandaşların menafii ile telif edebilecek bir surette tanzim etmeğe imkân vardır. Sizden bu muavenet rica ederim. Eğer bu da kâfi gelmezse endişe etmiyorum. Çünkü fena bir matbuat hayatının memlekete verebileceği zararları herkesten ziyade idrak ediyorsunuz ve herkesten ziyade kudret ve salâhiyetiniz vardır. Evet o da kâfi gelmezse yeni bir tedbir düşünürsünüz. Bu gün için alınacak başka bir tedbir yoktur. Bütün bu infialler alâkadarları intibaha sevk etmek için kâfi bir derstir.

Şimdi alacağımız ilk tedbir matbuat hayatında hürriyeti temin eden sui istimalin zararlarını mümkün olduğu kadar meneden iyi bir kanun vücuda getirebilmektir. Bunun için bilhassa hukuşinasları vazifeye davet ederim. Memlekette bulunan mütehasıslardan da istifade edersiniz. Hukuk nihayet muayyen bir memleketin idaresini tanzim etmek içindir. Amelî bir şeydir. Hukuk mücerret bir şey değildir. İdaresinden mes'ul olduğumuz memleket halkının ihtiyacı ne ise esas prensibi muhafaza ederek onun istediği bir kanunu vücuda getirmeliyiz. Biz bir kanun lâyihası teklif ettik. Hal için gördüğüm başka bir tedbir yoktur. Eğer ümidimiz gibi matbuat hayatını memlekete zarar vermiyecek, bilâkis memlekete serbest münakaşanın feyzini temin edebilecek bir istikamet vermek müyesser olursa halk idaresinin geçmeğe mecbur olduğu ilk ve müşkül merhaleyi muvaffakiyetle atlatmış olacağız. Bu muvaffakiyet sizin olacaktır. (*Şiddetli ve sürekli alkışlar*).

Büyük Millet Meclisi muhasebesinde yapılan tetkik ve teftiş neticesi hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 13/VII/1931 - Sayı: 1847)

No.
648

Büyük Millet Meclisi muhasebesinin nisan ve mayıs 1931 aylarına ait tetkik ve

teftiş neticesini bildiren Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatasını kabul edilmiştir. (Cilt 3 - Sayfa : 236,262)

21 Temmuz 1931

Lira	K.	
113 848	60	Nisan 1931 iptidasında mevcut para
1 016 752	71	Nisan ve mayıs aylarında alınan
1 130 601	31	
957 932	72	Nisan ve mayıs 1931 aylarında sarfolunan
172 668	59	Haziran 1931 iptidasına devri lâzım gelen

Büyük Millet Meclisinin nisan ve mayıs 1931 aylarına ait hesapları tetkik olunarak sarfiyatın bütçeye muvafık olduğu görülmüş ve yukarıda yazıldığı üzere nisan iptidasında mevcut para iki ay içerisinde alınan paralarla birleştirilerek yekûnundan nisan ve mayıs içerisinde sarfedilen 957 932 lira 72 kuruş çıkarılınca hazirana 172 668 lira 59 kuruş kalmış ve Ziraat Bankasından gelen hesap pusulası da bu kadar paranın Meclis hesabına bankada mevcut olduğunu göstermekte bulunmuştur. Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

M. H. T. E. ni Reisi	M. M.	Âza	Âza	Âza	Âza
Hakkı	Rifat	M. Müfit	İbrahim	Ziya	Halit Ferit

Divanı Muhasebat ikinci Reisliğine Seyfi ve âzalıklarına da Mehmet İhsan, Emin Rifat, Halit ve Nazmi Beylerin intihap olundukları hakkında

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 25 /VII/1931 - Sayı: 1857)

No.
649

Divanı Muhasebat ikinci reisliğine sabık Tütün İhisarı umum müdürü Seyfi ve âzalıklarına da Divanı Muhasebat Baş Mürakiplerinden Memet İhsan ve Emin Rifat Beyler ile Baş kâtip Halit ve Tütün İhisarı muhasebe müdürü Nazmi Beyler intihap edilmişlerdir. (Cilt 3 - Sayfa: 2, 258,279,282)

21 Temmuz 1931